

YTTRANDE

2019 06 18

Dnr: RUN 299-2019

Region Västerbotten
regionutveckling@regionvasterbotten.se

Arbetslivsmuseernas Samarbetsråds yttrande avseende: Kulturplan Region Västerbotten 2020-2023

Arbetslivsmuseernas Samarbetsråd vill uppmärksamma följande punkter i remissversionen av Kulturplan Västerbotten 2020-2023:

2. Regionala kulturpolitiska mål 2020-2023

ArbetSam välkomnar att Region Västerbottens kulturpolitik ska:

- Främja utvecklingen av en tillgänglig och jämlik kulturell infrastruktur i regionen
- Främja bevarandet, användandet och utvecklandet av regionens kulturarv och kulturmiljöer
- Främja kulturens betydelse i andra samhällsområden och stärka kulturens roll i en hållbar regional utveckling

4. Samverkansområden

ArbetSam saknar initiativ till samarbete med arbetslivsmuseer i Västerbottens län.

I Västerbottens län finns det 53 arbetslivsmuseer, endast ett av dem, Skogsmuseet i Lycksele, finns med i kulturplanen.

ArbetSam önskar att begreppet arbetslivsmuseer läggs till i beskrivningen av kulturarv och kulturmiljö, mål 4.

8. Dialoger

ArbetSam noterar att ingen dialog förts med arbetslivsmuseer.

ArbetSam anser att det är angeläget att verksamma vid arbetslivsmuseer bjuds in till dialog.

Om ArbetSam

Arbetslivsmuseernas Samarbetsråd (ArbetSam) är Sveriges största museiförening med omkring 580 medlemsmuseer. Medlemmarna i föreningen rekryteras från orter över hela Sverige. ArbetSam har i samarbete med Arbetets museum identifierat 1 500 museianläggningar i Sverige. Driftsformerna för dessa museer är mycket varierade: enskilda föreningar, stiftelser, privatpersoner och företag som sköter den vardagliga driften. Ägandeförhållandena är minst lika mångfacetterade med föreningar, stiftelser, kommuner, företag och privatpersoner som ägare. Huvudparten av arbetslivsmuseerna drivs av ideella krafter. Tillsammans med Arbetets museum producerar och distribuerar vi varje år Museiguide, både som papperskatalog och app. Museiguide innehåller presentation inklusive kontaktuppgifter till arbetslivsmuseer.

Bakgrund

När Sverige industrialiserades fanns inte kapital att investera i ångmaskiner. Istället använde man sig av den billigare vattenkraften för att driva maskiner och produktionsutrustning. Sverige har därför, i motsats till exempelvis England, ett stort antal industriella anläggningar utanför städerna. Utanför storstadsområdena har marktrycket inte varit lika stort och många värdefulla industrianläggningar har därför bevarats åt eftervärlden. På dessa platser finns idag arbetslivsmuseer som på ett resurssnålt och hållbart sätt bevarar och befolkas dessa platser. Där berättar man historien om hur Sverige utvecklades från att vara ett jordbruksland till att bli en framgångsrik industrination.

Industrisamhällets kulturarv berättar om hur industrialismen och de stora folkrörelserna i form av liberalism, frikyrkighet, nykterhet, kvinnorörelse och arbetarrörelse formade det moderna demokratiska Sverige.

Arbetslivsmuseerna berättar och levandegör historien genom arbete och vardag, ofta med maskiner och tekniska system i drift, men även om livet vid sidan av arbetet. Värdet av det ideella arbetet på arbetslivsmuseerna har beräknats till mer än 120 miljoner kronor per år.

Arbetslivsmuseerna är viktiga ur ett besöksnäringssperspektiv och kan i många fall vara den bidragande orsaken till att turistfamiljen besöker just detta område. Här finns en stor utvecklingspotential för kulturturism i den växande besöksnäringen. Dessa museer och platser ger även arbetstillfällen och inkomst i den småskaliga turistnäringen som finns på landsbygden, vilken är en viktig del av en levande landsbygd i hela Sverige. Genom arbetslivsmuseerna ökar antalet hotellnätter och på sätt även övrig lokal näring såsom restaurangbesök och shopping. Arbetslivsmuseerna har omkring 10 miljoner besök per år.

Mikael Parr
Ordförande

Lovisa Almborg
Verksamhetsledare